

Αγγελική Δαρλάση «Ο τρόπος που διδάσκεται η Ιστορία απωθεί τα παιδιά»

Πηγή:	DOCUMENTO	Σελ.:	41,52-53	Ημερομηνία έκδοσης:	22-12-2019
Επιφάνεια:	1730.21 cm ²	Αρθρογράφος:		Κυκλοφορία:	12000
Θέματα:	ΒΙΒΛΙΑ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ				

Αγγελική Δαρλάση
«Ο τρόπος που
διδάσκεται η Ιστορία
απωθεί τα παιδιά»

σελ. 12-13

«Άγια νύχτα» στο σφαγείο των χαρακωμάτων

Η συγγραφέας Αγγελική Δαρλάση μας μιλάει για την ανακωχή των Χριστουγέννων στον Μεγάλο Πόλεμο

Αφήγηση στη

Μαρίνα Αγγελάκη

● Εν συντομία

Μια συζήτηση με τη συγγραφέα Αγγελική Δαρλάση σχετικά με το βιβλίο της για τη χριστουγεννιάτικη ανακωχή του 1914.

● Γιατί ενδιαφέρει

Βροντερό «όχι» στον μιλιταρισμό.

«Είναι νύχτα της παραμονής των Χριστουγέννων. Εξω το κρύο του ουρανού και το σκοτάδι βαρύ. Μα στα σπίτια, μέσα σε δωμάτια ζεστά, είναι στημένα χριστουγεννιάτικα δέντρα φορτωμένα με λαμπάκια και πολύχρωμα στολίδια. Σ' ένα από αυτά τα δέντρα, σ' ένα απ' τα πιο ψηλά κλαριά κρέμεται το ωραιότερο χριστουγεννιάτικο στολίδι. Όχι, δεν είναι μπάλα χρυσαφένια, ούτε κάποιος περίτεχνα σκαλισμένος άγγελος, ή μια κρουσάλλινη κιονονιφάδα. Για κοιτάξε εκεί πάνω... Βλέπετε; Αυτό είναι το στολίδι για το οποίο σας μιλάω. Ναι, αυτό, το πολυκαιρισμένο, κατατολακωμένο σακουλάκι με την κόκκινη κορδέλα». Αρχή παραμυθιού. Ή, ακριβέστερα, αρχή μιας ιστορίας γραμμένης για μικρά και μεγάλα παιδιά που μας γυρίζει πίσω έναν αιώνα.

Η άκρη αυτής της ιστορίας είναι δεμένη με μια αόρατη κόκκινη κλωστή στη λογοτεχνική ανέμη της πο-

λυβραβευμένης συγγραφέας Αγγελικής Δαρλάση. Αν την ξετυλίξεις, θα φτάσεις στη χριστουγεννιάτικη ανακωχή του 1914 στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. «Τη νύχτα εκείνη που δεν υπήρχαν πια εχθροί, υπήρχαν μόνο άνθρωποι – που ένιωσαν βαθιά μέσα τους τη μαγεία των Χριστουγέννων και την υπόσχεση που φέρνουν: πως μπορεί πράγματι να υπάρξει αδελφοσύνη και "επί γης ειρήνη", αρκεί να το θέλουμε και να το διεκδικήσουμε...».

Όταν οι στρατιώτες αρνήθηκαν τον πόλεμο

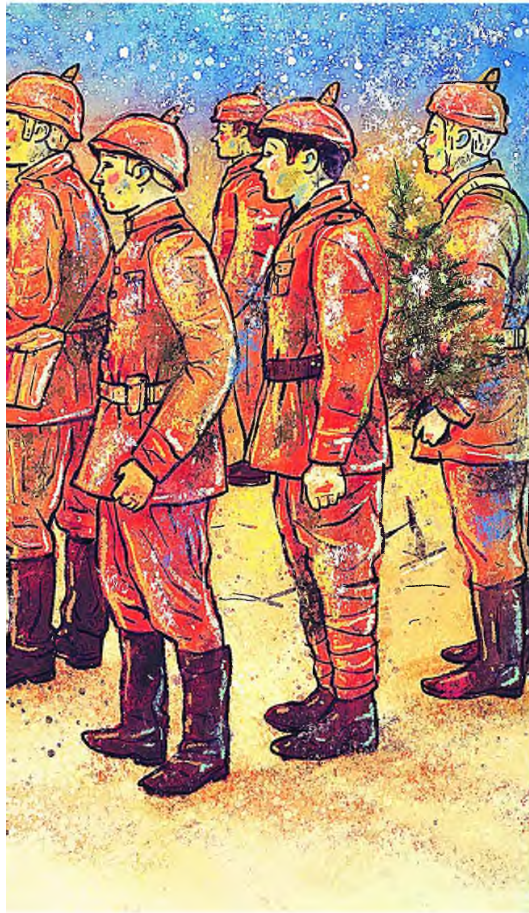
Το ιστορικό αυτό γεγονός, γνωστό ως ανακωχή των Χριστουγέννων, που συνέβη στα χαρακώματα της πιο σκληρής πολεμικής αναμέτρησης που είχε γνωρίσει έως τότε ο κόσμος, διέγερσε από στόμα σε στόμα και έμεινε στη συλλογική συνείδηση με συμβολικό χαρακτήρα: διδάσκει τον ανθρωπισμό και την αλληλεγγύη.

Τέτοιες μέρες, παραμονές Χριστουγέννων του 2018, η Αγγ. Δαρλάση έγραψε μια ιστορία – την οποία εικονογράφησε η εικαστικός Αλεξία Οθωναίου – για ένα ξεχωριστό στολίδι στο δέντρο ενός στρατιώτη που επιβίωσε από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και είχε ζήσει την ανακωχή των Χριστουγέννων του 1914. Ο πρώτος σπόρος για το «Ωραιότερο χριστουγεννιάτικο στολίδι», όπως μου διηγείται, έπεσε στο λογοτεχνικό της εργαστήρι καθώς έκα-

Ο INFO

Το «Ωραιότερο χριστουγεννιάτικο στολίδι» (κείμενο Αγγελική Δαρλάση, εικονογράφηση Αλεξία Οθωναίου) κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Μεταίχμιο

νε έρευνα για άλλα μυθιστορήματά της. «Η έρευνα σε οδηγεί συχνά σε περιέργους συνειρμούς και ευρήματα. Όταν έκανα έρευνα για τα μυθιστορήματά μου "Όταν έφυγαν τ' αγάλματα" και "Το αγόρι στο θεωρείο" έπεσα πάλι πάνω στην ιστορία της ανακωχής του Α' Παγκόσμιου Πολέμου και την κράτσα κάπου στο πίσω μέρος του μυαλού μου. Η αφορμή δόθηκε όταν στόλιζα πέρυσι το χριστουγεννιάτικο δέντρο μας. Βλέπετε, στο δικό μας δέντρο υπάρχουν στολίδια που δεν ήταν εξαρχής προορισμένα να είναι στολίδια χριστουγεννιάτικου δέντρου: έχουν, όμως, τη δικιά τους μικρή ή μεγάλη ιστορία και γι' αυτό τα ξεχωρίζουμε. Και κάπως έτσι γεννήθηκε αίφνης στο μυαλό μου, μπροστά στο δικό μας δέντρο, αυτή η ιστορία. Φυσικά ακολούθησε και πάλι έρευνα: η ιδέα για το κουμπι-στολίδι προέκυψε από το γράμμα ενός Αγγλου στρατιώτη».

Την περίοδο των πρώτων Χριστουγέννων του Μεγάλου Πολέμου κατά μήκος του Δυτικού Μετώπου σημειώθηκαν μεμονωμένα περιστατικά ανακωχής ανάμεσα σε Γερμανούς, Βρετανούς και Γάλλους στρατιώτες οι οποίοι αντάλλαξαν δώρα, τσιγάρα και ευχές, τραγουδούσαν και έπαιζαν ποδόσφαιρο. Περίπου ένα εκατομμύριο στρατιώτες κατέβησαν τα όπλα αγωνίζοντας τους ανώτερους στρατιωτικούς ενώ πρώτοι οι Γερμανοί στόλισαν δέντρα και ξεκίνησαν να τραγουδούν. Ύστερα από αυτές τις ανεπίσημες εκκλειρίες με τα

συγκινητικά περιστατικά στα χαρτάκια και οι δύο πλευρές φοβήθηκαν ότι οι στρατιώτες ίσως αμφισβητήσουν τον πόλεμο ή προβούν σε ανταρσία και έδωσαν εντολές ώστε να μην ξανασυμβεί κάτι παρόμοιο, ενώ όποιος αρνιόταν να πολεμήσει υφίστατο σκληρή τιμωρία.

Η ιστορία αυτή της χριστουγεννιάτικης ανακωχής δεν επαναλήφθηκε τόσο εκτεταμένα κατά τη διάρκεια του πολέμου έως το τέλος του οποίου, τον Νοέμβριο του 1918, εννέα εκατομμύρια άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους. «Σε εκείνο τον πόλεμο ξέρουμε πως πολέμησαν και νεαρά αγόρια» αναφέρει η Αγγελική Δαρλάση. «Στο κάλεσμα για στρατολόγηση ανταποκρίθηκαν κι έφυγαν για το μέτωπο περίπου 250.000 Βρετανοί έφηβοι».

Η σχέση των παιδιών με την Ιστορία

Ρωτώ τη συγγραφέα αν τα παιδιά αγαπούν την Ιστορία. «Γενικά τα παιδιά δυστυχώς δεν αγαπάνε την Ιστορία. Κι αυτό επειδή, όπως λέει κι ο γιος μου, δεν καταλαβαίνουν τη χρησιμότητά της. Το να μαθαίνουν δηλαδή όλες αυτές τις πληροφορίες, που πλέον τις βρίσκεις αν απλώς γκουγκλάρεις». Ο τρόπος που διδάσκεται η Ιστορία είναι αυτό που απωθεί τα παιδιά, πιστεύει η Αγγελική Δαρλάση. «Αν η προσέγγισή της γίνει περισσότερο ανθρωποκεντρική και με κριτική αντιμετώπιση, ίσως τότε τα παιδιά καταλάβουν και εκτιμήσουν την αξία του να γνωρίζεις Ιστορία» υποστηρίζει. «Το βλέπω κάθε φορά όταν πηγαίνω σε σχολεία και συζητάμε με παιδιά που έχουν διαβάσει βιβλία μου με ιστορικό υπόβαθρο. Προσεγγίζουν την Ιστορία –χάρη φυσικά και στη δουλειά των εκπαιδευτικών– με άλλο βλέμμα. Η λογοτεχνία και γενικότερα η τέχνη θα μπορούσαν κάλλιστα να συνδράμουν στη διδασκαλία της Ιστορίας».

Η Αγγ. Δαρλάση γράφει από τότε που θυμάται τον εαυτό της και τα σουτάρια της ήταν ήδη γεμάτα με πεζά κείμενα όταν έκανε την επίσημη εμφάνισή της ως θεατρική συγγραφέας με τη βραβευμένη «Μυστική συνταγή της Φραντσεσκα Ντρίμερ» το 2000. Από τότε έως σήμερα μεσολάβησαν πολλές διακρίσεις ενώ πέρυσι βραβεύτηκε για το έργο της «Ράιν και Νουρ ή... Νουρ και Ράιν» με το Κρατικό Βραβείο Θεατρικού Έργου για Παιδιά 2018. «Ο φίλος μου θεατροπαιδαγωγός Ηλίας Πίτσικας μου πρότεινε να γράψω ως πεζό το θεατρικό κείμενο, το οποίο απευθυνόταν σε παιδιά, που είχα γράψει για την ομάδα του» μου απαντά όταν τη ρωτώ πότε ξεκίνησε να γράφει ιστορίες για παιδιά. «Είτο η αρχική ιδέα αυτού του κειμένου αναπτύχθηκε, εμπλουτίστηκε, μετουσιώθηκε σε κάτι άλλο και προέκυψε το 2003 το μυθιστόρημά μου "Ονειροφύλακες" (Εκδόσεις Πατάκη) που τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο Παιδικού Λογοτεχνικού Βιβλίου. Θα έλεγα λοιπόν ότι η αρχή έγινε μάλλον τυχαία αλλά η συνέχεια πολύ συνειδητά. Είναι μια δικιά μου ανάγκη αφού η οπτική των παιδιών και των νέων, που αναγκαστικά υιοθετώ όταν γράφω για παιδιά και νέους, με βοηθάει, δεδομένου του ψυχισμού μου, να ισορροπώ ως άνθρωπος».

«Σε εκείνο τον πόλεμο ξέρουμε πως πολέμησαν και νεαρά αγόρια. Στο κάλεσμα για στρατολόγηση ανταποκρίθηκαν περίπου 250.000 Βρετανοί έφηβοι»

Αγγελική Δαρλάση
Συγγραφέας